

De droom van de leeuw

Arthur Japin
De droom van
de leeuw

Roman

Uitgeverij De Arbeiderspers · Amsterdam · Antwerpen

Eerste druk februari 2002
Achtttiende druk november 2010

Copyright © 2002 Arthur Japin

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer
Omslagfoto: Arcangel Images/Hollandse Hoogte

ISBN 978 90 295 7362 7 / NUR 301

www.arbeiderspers.nl
www.arthurjapin.nl

Signora Vandenberg! Zij was de allermooiste vrouw van de wereld, een Hollandse...

[uit: *Il sogno del leone in cantina*,
Federico Fellini's allerlaatste meters film]

Inhoud

DEEL EEN

Het bal van de etalagepoppen

9

DEEL TWEE

Nieuwe armen

71

DEEL DRIE

Nüftes, Tüftes en Grüftes

163

Snaporaz' theorie van de vooruitgang

241

DEEL VIER

Romeins beleg

259

DEEL VIJF

Director's cut

355

Deel een

Het bal van de etalagepoppen

Ik heb Rome bedacht. Het nieuwe Rome. Het Rome van het zoete leven, dat mensen zich voorstellen bij het horen van die naam, is een idee van mij geweest. Alleen maar een idee, meer niet. De stad was in verval. Zij had de oorlog overleefd, al jaren, maar leed nog dagelijks onder de gevolgen. En omdat ik van haar hield, voelde ik haar pijn. Haar inwoners hadden nauwelijks werk en weinig te eten. Hun brutale Romeinse oogopslag was verdwenen. In hun blikken las je nog altijd het verraad en het sterven dat zij hadden moeten aanzien. Te veel verdriet was blijven hangen in de schaduw onder de pijnbomen. Het sloeg met de hitte van de muren en bleef aan je kleven.

Jong en vol levenslust had ik de Romagna achter me gelaten en ik was de Eeuwige Stad binnengetrokken als een dompteur die de leeuwenkooi in stapt. Ik vestigde me in de Via Voltana met het idee eerst al die grootstedse meisjes en mannen met mijn boerenverstand uit te dagen om ze daarna met mijn vuur te bedwingen. Maar de oorlog brak uit en het leven verdween van de straten. Het trok zich terug op de binnenplaatsen en in de trappenhuizen. Daar kwamen de mensen hun ellende door en toen ze weer uit hun hollen durfden te komen, hadden ze te veel meegemaakt om zich nog voor spelletjes te laten porren. Lusteloos lagen de leeuwen hun schurftige huid te likken met de meewarige blik van een ouwe kater die zich niet meer uit de tent laat lokken. Voor de meesten viel er weinig meer te doen dan een beetje rondhangen bij het Isola Tiberina in de hoop dat iemand iets op te knappen had in ruil voor een bord *trippa* en een halve fles tapwijn. De lamlendigheid droop van hun bestaan, zodat je 's nachts, wanneer je over de Piazza Sonnino naar huis liep, de stenen van Trastevere aan je zolen

voelde plakken. Naarmate de jaren verstreken, kostte het mij elke avond meer moeite de treurnis die er zich in de loop van de dag aan had gehecht, van mijn ziel te schrapen.

Op een ochtend was het alsof ik haar op straat zag liggen, Rome, de stad zelf, languit in haar eigen vuil. Zij probeerde overeind te krabbelen tussen de resten die zich na de markt hadden opgehoopt in de goten van de Porta Portese. Ik kwam dichterbij en zag dat haar borsten waren ingevallen. Vliegen verdrongen zich rond de littekens waarmee zij uit de strijd was gekomen. Omdat ik het niet langer kon aanzien, heb ik haar opgeraapt. Ik heb het stof uit haar haren en van haar magere schouders geblazen en ik heb haar in bad gedaan. Op de Corso ben ik nieuwe schoenen voor haar gaan kopen en lipstick van een duur Frans merk. Toen heb ik haar een strakke jurk aangetrokken en op een glimmende Vespa gezet en ik heb haar wijsgemaakt dat ze een *dolce vita* leidde. Ze heeft me geloofd. Het was maar een droom, maar zij ging ernaar leven. Voor het eerst verscheen er weer een lach op het gezicht van de stad die ik liefhad. Haar zelfvertrouwen keerde terug. Ik heb haar dat gegeven. Door haar voor te liegen.

Ik zei dat ze zich moest beperken. Wanneer je iets kwijt bent wat zo klein is als je geluk, moet je niet overal tegelijk willen zoeken. Ik heb haar voorgehouden dat haar leven zich niet langer uitstrekte tot de puinhopen langs de Via Cassia en dat zij zich niet meer moest bezighouden met het leed in de woonkazernes van Tiburtina. Ik liet haar de Via Veneto zien en zei dat wij daar samen zouden vinden wat zij zocht. Het was een kort stuk straat van nog geen paar honderd meter, waar de huizen ondanks alles hun grandeur hadden behouden. Ik liet het nabouwen in mijn studio zodat zij er heen en weer kon lopen op haar hoge hakken, ongehinderd door de waarheid. Een orkest dat ik had ingehuurd speelde de bossanova op het ritme van haar wiegende heupen. De façades van de bars en de hotels liet ik glanzend opverven en ik gebruikte een lens met een zacht focus zodat de neonreclames er als halo's zouden stralen. Ten slotte richtte ik een schijnwerper op haar, op Rome. In de lichtbundel schitterde zij met alle allure van een wereldstad en ik drukte haar op het hart te allen tijde binnen die nauwe cirkel te blijven.

Het was mijn fantasie, maar de stad snakte naar iets om in te geloven. En omdat zij bereid was zichzelf te geloven, geloofde de rest van de wereld haar ook. De mensen kwamen zelfs uit Amerika om haar met eigen ogen te zien en iets van haar nieuwe leven mee te maken. Sindsdien staat zij weer op de kaart. Omdat ik haar grenzen heb gesteld. Het Rome van de terrassen met de cocktails, van mijn vriend Marcello, de opgewonden paparazzi en het koele marmer van fonteinën. Dat is het Rome dat ik heb verzonnen. Omdat ik van haar hield.

Als men tegen vrouwen liegt, moet dat uit liefde gebeuren.

Diezelfde studio is nu leeg. Op mijn bed na. Het is de oude divan die altijd boven in mijn kantoor stond en waarop ik de laatste jaren soms even rust tussen de opnamen door. Hij is naar beneden gedragen en midden in de studio gezet. Ik lig goed maar verloren in deze reusachtige ruimte. Rondom staan op de vloer nog markeringen gekalkt voor de decors van mijn laatste productie, maar er is geen rekwisiet meer van te bekennen. Er liggen nergens kabels of beduimelde draaiboeken, geen veertje, geen paillette van een kostuum. Zelfs de velletjes van de worst en de olijfpitten die je na de lunch vroeger overal kon vinden, zijn opgeveegd. Hoog boven me is het ijzeren rooster, waaraan altijd lampen hingen. Het is leeg. Iemand heeft de lange zwarte gordijnen opgeborgen die het geroezemoes van de figuranten moesten dempen, dat anders zo weergalmde dat ik me alleen verstaanbaar kon maken met een megafoon.

De ijzeren schuifdeuren, die een hele wand beslaan, zodat je vanuit de studioruimte in een handomdraai zicht kunt hebben op het achterterrein, zijn vergrendeld. Zelfs de vogels die hun nesten op de balken onder het dak hadden, lijken gevlogen.

Op mijn zestiende verdiende ik mijn eerste geld met het tekenen van cartoons en spotprenten, en ik stuurde ze op aan Romeinse tijdschriften. Daar werden ze opgemerkt door een uitgever van sciencefictionstrips, die mij lange tijd alleen tekstballonnen liet invullen. Dat was onnozel werk. Om het vol te houden bedacht ik ondertussen mijn eigen avonturen rond Zarco, commandeur van

de planeet Gomba. Toen steeds meer mensen om hun gezin te onderhouden uit de streek wegtrrokken en de mankracht op ons bureau gevaarlijk uitdunde, mocht ik een paar van die ideeën uitwerken, en uiteindelijk heb ik er diverse afleveringen van getekend voor het dagblad van onze streek, *Il Resto del Carlino*.

Het eerste wat ik deed zodra ik een leeg vel papier had opgespannen, was lijnen trekken. Zelfs voor ik wist wat ik zou tekenen, vaak nog voordat ik een duidelijk verhaal had, trok ik langs een liniaal de omtrekken van de hokjes waarbinnen de scènes zich af moesten gaan spelen, zoals ik ook later vaak eerst het camerakader bepaalde, en daarna pas het beeld begon op te vullen met figuren. Meestal volgde zo'n strippagina een vast stramien, waarbij het eerste en het laatste beeldje het grootst uitvielen; de eerste voor de introductie, de laatste voor de clou met een opmaat voor het vervolg van de volgende dag. Een enkele keer echter waagde ik het een hele pagina te gebruiken voor maar één beeld, zodat er ruimte was voor iets anders, een massascène of een panoramische blik. Daarbij is het zaak niet direct dat hele hok te willen volmaken maar te beginnen met een paar lijnen, een klein, opvallend figuurtje ergens op de voorgrond.

Zo lig ik hier nu op mijn divan, als een voorzichtig idee op een lege pagina. Dat kleine bed van mij links onderin, de leegte eromheen afgebakend door de muren van Studio 5, de werkvloer onder me, en boven het grid waaraan straks de schijnwerpers worden opgehangen. Samen vormen zij het kader, een hoge hal, die ik met mijn dromen helemaal moet vullen. Boven de deur naar de gang hangt een glazen plaat met een rode lamp daarachter. Die is net aangefloept: STILTE, OPNAME!

Als kind vond ik in de Fulgor, onze bioscoop in Rimini, de spannendste momenten vaak die paar minuten voordat de film ging beginnen. Iedereen zat en wachtte af. Ze praatten nog hardop. De kinderen joelden. Mijn moeder lachte en maakte ritselend de zakjes met suikergoed open. De hele zaal was zo heerlijk vol verwachting. Zo meteen zouden we Garbo zien, Ronald Colman of The Marx Brothers. Al een paar dagen voel ik me nu zo. Alleen is de

spanning dit keer groter, volwassen, zoals ik die voelde toen ik zelf films maakte en de ochtend voor de eerste opnamen Studio 5 binnenliep. Er hangt dit keer meer van af.

Het lijkt nog het meest op de omarming van een geliefde. Je kunt je al nauwelijks meer verroeren en toch wil je nóg steviger worden vastgehouden. Hoe meer je wordt beperkt in je bewegingen, hoe heftiger je voelt. Je haalt nog maar met moeite adem, en toch voelt het geborgen. Wanneer haar greep eventjes verslapt, lijkt het alsof je alles gaat verliezen, en je haalt haar aan totdat ze ook haar benen om je heen slaat en met haar dijen in je flanken knijpt. Alles wat je hebt te zeggen, balt zich samen in wat zuchten. Niemand verstaat ze, en toch is alles ermee gezegd. Af en toe knijpt mijn strenge minnares haar armen samen, zodat ik bijna sterf. Zij laat mij de grenzen van mijn lichaam voelen. ‘Niet loslaten,’ huil ik, ‘niet loslaten!’ Dan kust ze me en lacht en haalt de riemen van haar liefde strakker aan.

‘Stil maar jongen,’ fluistert ze, ‘de film gaat beginnen.’

Het verhaal van Gala moet beginnen met een roos. Veel rozen, en tulpen natuurlijk, want als kind woont ze in Holland, tussen allerlei bloemen, bloemen van iedere denkbare soort. Ja, we zien haar voor het eerst te midden van alle bloemen van de wereld.

Als kleurige vlekken lagen hun knoppen en stengels verspreid over de betonnen vloer voor de veilinghal. Ze werden geplet door vrachtwagens die in het donker van de vroege ochtend af en aan reden. Haar vader wandelde dwars door alle plantenresten heen, maar Gala wilde haar nieuwe lakschoentjes schoon houden. Dus hinkstapte ze aan zijn hand door de pulp. Daarbij sprong ze af en toe op, bleef dan even aan zijn arm hangen, trok haar benen in en zweefde boven de grond tot hij het zat was en haar probeerde van zich los te maken, waarna zij wegsprong en een eind voor hem uit holde.

Zo hadden ze de hoge stalen deuren die toegang gaven tot het immense complex bijna bereikt toen Gala stilhield bij een bos chrysanten. Ze lagen pas kort op de grond en waren vers en nog intact, wat niet lang zou duren, want vrachtwagencombinaties reden af en aan. Hun koplampen hinderden het meisje. Ze kneep haar ogen samen.

Gala is gevoelig voor het ritme van de lichten.

Soms, als ze op een zonnige dag door de lange bomenlaan bij hun huis reed, moest ze gewoon haar handen voor haar ogen slaan om niet duizelig te worden. Laatst had ze dat voor één keer niet gedaan, omdat zij bijna acht werd en zich had voorgenomen alle kinderachtigheden nog voor haar verjaardag af te leren. In de auto was ze boven op haar handen gaan zitten en ze hield de hele laan

lang haar ogen wijd opengesperd. Licht en schaduw waren de spitsroeden die zij moest lopen. Al driekwart had ze doorstaan toen het was alsof er achter haar ineens een golf kwam aanzetten die haar elk moment kon overspoelen. Even dacht zij dat er iemand achter haar zat, misschien een goochelaar met een grote wapperende cape die hij om haar heen wilde slaan, want vanuit haar ooghoeken zag ze de rode voering al glimmen. Maar Gala had niet omgekeken. Bijna acht moest toch zeker oud genoeg zijn om te snappen dat daar niemand was. Op dat moment raakte de zon ononderbroken haar gezicht. Ze zag zichzelf weerspiegeld in de zijruit, trots dat zij deze beproeving had doorstaan.

Op het veilingterrein knipperde nu een van de chauffeurs met zijn lichten om het meisje te waarschuwen dat hij eraankwam. Een ander draaide zijn raampje open en schreeuwde iets naar haar, maar zijn stem kwam niet uit boven het knerpen van de zware rubberbanden over het beton. Bijna liet Gala de bos chrysanten die ze net had opgeraapt, weer vallen om haar handen voor haar gezicht te kunnen slaan. Maar ze deed het niet, want de bloemen waren voor haar vader. Zij zocht hem, maar kon hem niet vinden tussen de flitsende lampen. Ze kneep haar ogen stijf dicht en voelde hoe haar rokje werd meegezogen door de langsdenderende wagen. Toen wist ze ineens zeker dat hij zich achter haar bevond. Van grote afstand kwam hij op haar toe gehold. Zijn lange schaduw werd door een felle bundel licht ver voor haar uit op de grond geworpen en werd snel korter, kleiner, vlugger, tot hij volledig samenviel met die van haar.

Met één arm pakte haar vader haar op, vloekend van schrik, en pas bij de entree van het bezoekerscentrum zette hij haar met een klap weer op de grond.

‘Wat heb ik misdaan,’ beet hij haar toe, ‘om een meid zoals jij te verdienen?’

‘Geen idee,’ antwoordde Gala, ‘maar het moet God waarachtig een gruwel zijn geweest,’ en ze werd voor die woorden beloond met het oprullen van zijn mondhoeken, waardoor het sarcasme dat er altijd omheen zweemde even plaats maakte voor een echte lach.

In hun gezin hing een sfeer van wederzijdse spot. Gala’s vader

– hij heet Jan, zoals alle mannen in Holland – leek er voortdurend opuit de anderen te prikkelen, uit te dagen. Uit angst dat zijn dochters zich niet genoeg zouden wapenen tegen de wereld, probeerde hij hen zo snel mogelijk mondig te maken, opstandig bijna. Het was alsof hij niet zou rusten voor ze hem de baas konden, en elke keer dat zij daar niet in slaagden leek hij opnieuw in hen teleurgesteld. Hoe meer een van de drie meisjes, maar ook hun moeder, hem vertederde, hoe vinniger hij ze ervanlangs gaf. En het was Gala's geluk zijn favoriete slachtoffer te zijn. Zij hield van zijn striemende woorden. Als hij naar haar uithaalde wist ze in elk geval zeker dat hij om haar gaf. Hij wilde het beste uit haar halen, omdat hij nu eenmaal het beste in haar zag. In feite deed hij niet meer dan plagen in de hoop met gelijke munt betaald te krijgen, maar het was een kil spel waaraan de winnaar niet meer vreugde beleefde dan de verliezer.

Voordat Gala de bloemen die zij had opgeraapt aan haar vader kon geven, pakte hij ze haar af, en toen hij de bos met een vies gebaar zo ver mogelijk bij zich vandaan gooide, bleef er motorolie achter op zijn vingers.

‘Er schijnen ook ouders te zijn die plezier hebben van hun kinderen.’

Het was amper halfzeven in de ochtend maar voor het bezoekerscentrum stroomden al twee bussen Japanners leeg. Gala's vader liep de wachtenden voorbij.

‘Jan Vandenberg,’ meldde hij de baliemedewerker. ‘Ik heb een afspraak met professor Dogberry van Yale.’

De man die ze gingen ontmoeten was kunsthistoricus, net als Gala's vader, en een autoriteit op het gebied van de vroege Siense Renaissance. Jan had hem enkele maanden geleden uitgenodigd deel te nemen aan een symposium in het Rijksmuseum, en hoe beter hij het bezoek had voorbereid, hoe nerveuzer hij was geworden over alles wat er mis kon gaan. Hij had altijd een groot ontzag gekoesterd voor Obadiah Dogberry, wiens studie over twee paneeltjes in New Haven van de vrijwel onbekende Maestro dell'Osservanza Jan op het spoor had gezet van een levenslange passie die zijn carrière had bepaald. Dat ontzag kreeg een enorme knauw

toen de man op de dag van aankomst Jans nauwgezette schema amper een blik waardig had gekeurd en hem had laten weten zijn zinnen te hebben gezet op een bezoek aan de Keukenhof en de bloemenveiling in Aalsmeer. Jan kon niet begrijpen dat zijn plannen overboord werden gezet voor zoiets onnozels.

Jan Vandenberg had Gala meegenomen als bewijs dat niet iedereen zijn tijd verdoet met onbenulligheden. Het vroege opstaan had hem nog verder uit zijn humeur gebracht en het feit dat meneer de autoriteit nu ook nog op zich liet wachten, deed de rest.

‘Zeker zijn klompen verloren bij het fierljeppen.’

Gala vroeg zich af wanneer zij eerder zo vroeg samen met haar vader op pad was geweest. Misschien weleens als ze met de auto op vakantie gingen, maar dan waren in elk geval haar moeder en haar twee zusjes er altijd bij. Alleen met hem op pad, dat kwam maar weinig voor.

Door de week ging Jan met de trein naar zijn studenten, waarna hij pas laat in de avond uit de stad terugkeerde. De rest van de tijd zat hij voornamelijk op zijn studeerkamer boven. Kinderen mochten daar niet komen, en deden zij dat toch dan werden ze opgegeven.

‘Met huid en haar,’ waarschuwde Gala’s vader zijn drie kleine meisjes regelmatig, en hij zette zijn dreigementen kracht bij door grommend en met opgetrokken lippen zijn tanden vervaarlijk te doen klapperen. Mara, de jongste, week voor hem achteruit in haar box, terwijl Francisca altijd meteen ontroostbaar begon te huilen. Gala was de enige van de drie die hem trotseerde en hem brutaal aan bleef kijken. Zij was niet minder bang dan haar jongere zusjes en toch vond ze het heerlijk wanneer de gevaarlijke man met zijn opengesperde muil langzaam zo dicht bij haar kwam dat hun neuzen elkaar raakten. Dan piepte ze van angst en vocht met zichzelf om vol te kunnen houden. Het leek nog het meest op het moment wanneer je net gillend en doodziek van angst uit de achtbaan was geklommen en toch meteen weer in de rij wilde voor nog een ritje. De spanning die Gala dan voelde, werkte verslavend, en wanneer haar vader achteruitweek en afzag van de gruwelen waarmee hij had bedreigd, was zij eerder boos dan opgelucht.

Zodra hij zich omdraaide en vergat gevaarlijk te zijn, voelde Gala zich niet serieus genomen, alsof hij dacht dat zij toch niet tot het uiterste zou gaan en haar te onbelangrijk vond om zich verder druk over te maken. Ze kón niet uitstaan dat ze voor hem geen gelijkwaardige tegenstander was. Driftig greep ze dan het eerste het beste wat binnen haar bereik lag en slingerde het naar zijn hoofd. Dat kon een kleurpotlood zijn of een servet, maar evengoed een boek of een bord warm eten. Soms gooide hij het gewoon terug en wanneer hij haar dan raakte, juichte hij zoals andere vaders bij een voetbalwedstrijd. Meestal achtte hij haar echter te min om aandacht aan te schenken. Het bestraffen van hun kind liet hij over aan zijn vrouw – die zoals alle vrouwen in lage landen Anna heet. Op zo'n moment had Gala echt zin om hem verder te tarten, hem de volgende keer eens echt pijn te doen, net zo lang tot hij op een dag door zou bijten.

Om het zover te schoppen was zij op een middag, toen ze zeker wist dat hij geconcentreerd zat te werken, zijn kamer binnengestapt. Zonder op te kijken had hij haar gevraagd weer te vertrekken, wat haar alleen maar vastberadener had gemaakt. Eerst was ze onder zijn bureau gekropen, toen erachter en vervolgens erbovenop, waarbij ze een stapel werkstukken opzij had geschoven om plaats voor zichzelf te maken. Hij had naar haar geslagen zoals je naar een vlieg slaat, maar toen hij had gemist, had hij haar verder ongemoeid gelaten zodat Gala wel een stap verder moest gaan. Zodra hij een pagina van de scriptie die hij zat te lezen uit had en van commentaar voorzien teruglegde op de stapel met de behandelde stukken, nam zij die er weer af en begon hardop voor te lezen wat hij er zojuist in rood potlood bij geschreven had, waarbij ze een geaffecteerd stemmetje probeerde op te zetten. Daarna legde ze de pagina ondersteboven terug en expres op de stapel die hij nog lezen moest.

De eerste maal deed hij of het hem niet stoorde, legde het vel goed en werkte door. De tweede keer precies zo, maar toen Gala op het derde blad met een groene viltstift een poppetje begon te tekenen, schoof hij zijn werk terzijde en keek haar op haar vingers tot ze klaar was. Zij liet zich niet haasten, gaf het figuurtje nog een snor, een aktetas en vleugeltjes en zette het uiteindelijk ook

maar een hoedje op waar een bloem uit stak met een hart als een stralend zonnetje.

‘Goed dan,’ had Jan gezegd, terwijl hij het vel van haar overnam en het rustig even bestudeerde, ‘het is zover.’ Hij stopte de scripties in een la, en op het moment dat hij die met enorme kracht dichtsmiet, verdween de spottende trek van zijn gezicht.

‘Onthoud vooral dat je alles wat er nu staat te gebeuren over jezelf hebt afgeroepen.’ Enkele ogenblikken keek hij haar recht aan, minuten die Gala een siddering diep in haar lendenen bezorgden, een siddering die ze nergens van kende. Zij was boos dat hij zijn macht probeerde te laten gelden, en gelukkig dat er op de hele wereld niets meer was waarmee ze zijn aandacht hoefde te delen. Toen ze hem hoorde grommen, wist ze niet waar ze heviger naar verlangde, bijten of gebeten worden.

Dit was geen spel meer, dat voelde ze. Het kon best eens zijn dat hiermee alles wat ze kende, voorgoed zou veranderen. Misschien maakte ze iets los wat gevaarlijker was dan ze kon vermoeden, maar als zij eraan ten onder zou gaan, zou ze hem met zich mee sleuren. Nu was zij geen vlieg meer, die je met een handgebaartje weg kon wuiven.

Ineens was hij op haar toe gesprongen en hij had zich op haar geworpen als een verscheurend dier. Het meisje verdween vrijwel geheel onder hem en zijn gewicht drukte zo zwaar op haar dat ze haar borstkas voelde indrukken. Ze probeerde uit zijn greep los te komen, gillend, maar hij drukte zijn nagels diep in haar arm en liet haar niet gaan. Zij vocht maar kreeg geen adem meer, en voelde zijn vingers in haar spieren dringen. Ze zette haar benen in zijn lies en drukte hem weg. Zijn nagels krasten langs haar arm tot hij alleen nog de stof van haar jurkje vast had. Het scheurde toen ze overeind krabbelde en doordat ze plotseling losschoot, vloog ze met haar schouder pijnlijk tegen de deurpost. Ze rende de gang op maar zag haar weg naar beneden versperd door haar moeder, die kwam kijken wat er aan de hand was. Op de vloer van zijn kamer schoot nu ook haar vader overeind. Gala rende naar boven, met de volwassen man op haar hielen. Op zolder sprong ze over kisten en oude meubels, die hij aanzienlijk minder soepel nam, tot ze de dakkapel bereikte, waar ze beschutting zocht achter een balk. Het

zonlicht dat door het dakraam binnenviel brak op het stof dat opwoei van de oude balen en kratten die Jan een voor een voor zich uit schopte. In die lichtende wolken zag Gala de man langzaam op zich af komen. Ze ademde hoog en de hele scène duizelde voor haar ogen. Toen hij bijna voor haar stond, enkel nog van haar gescheiden door de balk, kon ze zijn lippen zien trillen en met elke trilling welde een beetje bloed op uit een scheurtje in zijn mondhoek. Het was alsof zijn verwonding haar kalmeerde. De spanning ebde uit haar weg, terwijl zij zich zijn pijn voorstelde. Tegelijk wilde ze wel zeggen dat ze spijt had en van hem hield, maar er was iets in zijn ogen waaruit ze opmaakte dat het daarvoor misschien te laat was.

Op datzelfde moment herkende de man in het meisje zijn eigen blinde drift. Was hij werkelijk bereid haar te kwetsen als dat nodig was om haar onkwetsbaar te maken? Plotseling bevreesd maakten zijn ogen een kleine beweging in de richting van het raam. Stuurde hij nu haar gedachten of stuurden haar gedachten hem? Het volgende ogenblik stond Gala al in de vensterbank en met twee, drie wanhopige trappen had ze het vermolmd venster uit zijn sponning. Het glas brak en een scherf sneed in haar been toen ze de dakgoot in stapte. Haar achtervolger aarzelde geen moment en kwam haar achterna. Gala hoorde haar moeder schreeuwen en de trap af rennen en even later zag ze hoe de vrouw beneden in de tuin liep met haar armen uitgespreid alsof ze haar op zou kunnen vangen. Op de hoek van het huis hield de goot op en had Gala de keus tussen een sprong op het platte dak van de bijkeuken of nog hoger klauteren. Achter haar klonken de doffe stappen van haar vaders voeten op het zink. Zij zette een voet op de eerste dakpan, die wiebelde maar hield, een voet op de tweede en zo verder tot ze de hele rij iets voelde zakken. Ze greep zich vast aan een pan boven haar, maar die kantelde onder het gewicht, juist op het moment dat ze een ijzeren greep om haar enkels voelde. Ze verloor haar evenwicht, klapte met haar kin op de dakpannen, en viel. Ze sloeg met haar volle gewicht tegen haar vader, die zijn bovenlijf om haar heen vouwde, en samen landden ze twee meter lager op het grinddak van de bijkeuken.

Zo bleef Gala liggen, vast in de greep van haar vader.

Schreeuwlachend, net als hij, wist ze dat hij zich voorgoed had onderscheiden van alle andere vaders op de wereld. Zijn handen, breed, sterk en toch zacht, hadden haar stevig beet. Er ging een rilling door zijn hele lijf en toen ze hem aankeek wist ze niet of zijn ogen vochtig waren van woede of van opluchting.

‘Dat krijg je nou,’ zuchtte hij, voordat zijn stem goed en wel adem had gevonden, ‘als iemand van je houdt.’

Scherp sloeg de geur Gala tegemoet toen haar vader de deuren van de veilinghal opengooide. Miljoenen bloemen rook ze, en ze probeerde zich voor te stellen hoe het mogelijk was dat al die honderdduizenden bossen nog voor de avond verspreid over de hele wereld in vazen zouden staan.

Over de volle lengte van het complex zweefde een loopbrug boven de werkvloer, twee kilometer lang, die bezoekers in staat stelde neer te kijken op wat één grote, bewegende zee van bloemen leek. Daar stond de Amerikaanse professor uit te kijken over de bedrijvigheid beneden. Toen hij Gala en haar vader zag, stak hij zijn hand op en had al, nog voor het meisje hem kon begroeten, een foto van haar gemaakt met een van de drie toestellen die op zijn enorme buik bungelden. De flits deed pijn aan haar ogen, en alsof het licht klank kreeg, bleef hij in haar hersenpan nagalmen als een slag op een gong.

De Amerikaan was allervriendelijkst en Gala begreep niet waarom haar vader, zoveel knapper en sterker, zenuwachtig was voor de ontmoeting met deze kabouter. Al een paar maal had hij haar de afgelopen dagen op het hart gedrukt dat ze een goede indruk op Obadiah Dogberry moest maken. Zo spoorde hij haar wel vaker aan wanneer hij bang was dat hij zelf niet voldoende gewicht in de schaal zou leggen. Gala wist wat haar te doen stond; het werd weer tijd om haar kunstjes te vertonen.

Ze liepen boven een veld zonnebloemen, dat als een treintje onder de loopbrug door naar de veilinghallen werd gereden. Het meisje ging met haar bovenlijf helemaal over de reling hangen om de bocht te kunnen zien waar de karretjes over de wissel ratelden. Op de cadans van de wielen repeteerde Gala in haar hoofd de spreuken die ze zo meteen op afroep voor haar vaders gast op zou

moeten dreunen. Om hem te verbijsteren. In het Latijn.

Sunt aliquid manes, letum non omnia finit^{*}; *Alia voce psittacus, alia coturnix loquitur*.[†] Het waren voor haar niet meer dan klanken, en ze onthield ze zoals ze op school de buitenlandse liedjes onthield, *Hava Naghila Hava, Kalinka Kalinka Kalinka maja*, uitsluitend op de melodie en het ritme, maar het effect dat het op haar vaders kennissen had, was onveranderlijk.

‘Een kind van acht, hoe is het mogelijk, Jan, jouw dochter moet wel hoogbegaafd zijn!’

Zij vertoonde dit trucje al sinds haar vijfde jaar en in die tijd had haar vader het arsenaal uitgebreid met Griekse spreuken, gedichten van Catullus en fragmenten uit de *Odyssee*. Soms verveelde het haar en verstopte ze zich als haar ouders weer eens een diner gaven, maar meestal deed ze haar vader dit pleziertje, want als de reacties goed waren, begon hij helemaal te glunderen. Alleen wanneer zij zich vergiste – en ze deed echt haar best dat te voorkomen maar toch –, een enkele keer, juist bij mensen die ze niet kende, dan...

Op dat moment hielden de zonnebloemen halt voor een stoet roze gerbera’s die hun pad kruiste. Met dezelfde schok als waarmee de wieltes stilvielen, stokten de klanken in Gala’s hoofd midden in een gedicht van Martialis.

Ze probeerde de laatste zin nog eens, maar miste het houvast en haperde opnieuw. Toen begon ze helemaal bij het begin, zoals ze het ’s avonds in bed soms herhaalde voor het slapengaan, maar ondertussen vreesde ze het ergste. Dwars door alle onbekende klanken heen probeerde zij uit het gesprek dat de twee mannen achter haar in het Engels voerden, op te maken hoeveel tijd ze nog had voordat haar vader met haar zou willen pronken. Ze mocht hem niet teleurstellen.

Afgelopen herfst was er voor Gala’s huis een circus verschenen, zomaar uit het niets op het grasveld onder aan de heuvel. Als een

^{*} *De schimmen der afgestorvenen zijn een werkelijk bestaand iets, de dood maakt niet aan alles een einde.* (Propertius)

[†] *Een papegaai geeft een ander geluid dan een kwartel.* (Erasmus)